

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียด คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาการยอมรับอำนาจของผู้ใต้บังคับบัญชา ตามการรับรู้ของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 6
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอกับการยอมรับอำนาจของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 6

สมมติฐานของการวิจัย

การใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับการยอมรับอำนาจของผู้ใต้บังคับบัญชา ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ เจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรประจำสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 6 ที่ปฏิบัติหน้าที่จริงในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 317 คน จำแนกได้ดังนี้

- 1.1 กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 60 คน
- 1.2 กลุ่มผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 59 คน
- 1.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 198 คน
 - นักวิชาการศึกษา จำนวน 86 คน
 - เจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป จำนวน 112 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 60 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
- 2.2 กลุ่มผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 59 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการ

วิจัย

2.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ได้แก่ นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป จำนวน 198 คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรของ Robert V. Krejcie และ Daryle W. Morgan (1970) จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน และสุ่มตามสัดส่วนของประชากรตามที่ต้องการ จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนกลุ่มเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ดังนี้

- นักวิชาการศึกษา จำนวน 57 คน
- เจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป จำนวน 75 คน

รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 251 คน

หมายเหตุ กลุ่มศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอซึ่งเป็นกลุ่มประชากร แต่นำมาทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอและเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ให้ตั้งสมมติฐานว่า กลุ่มศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มศึกษาธิการอำเภอและ

ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 6 มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 4 ข้อ คือ เพศ อายุ วุฒิสูงสุด และประสบการณ์บริหาร

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์อำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 50 ข้อคำถาม โดยมีจำนวนข้อคำถามและเลขที่ข้อคำถามแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนคำถามและเลขที่ข้อคำถามการใช้อำนาจแต่ละประเภท

ประเภทของอำนาจ	จำนวนข้อคำถาม	เลขที่ข้อคำถาม
1. อำนาจจากการบังคับ	7	1-7
2. อำนาจตามกฎหมาย	7	8-14
3. อำนาจความเชี่ยวชาญ	7	15-21
4. อำนาจการให้รางวัล	7	22-28
5. อำนาจอ้างอิง	7	29-35
6. อำนาจข่าวสารข้อมูล	7	36-42
7. อำนาจการเชื่อมโยง	8	43-50

ในแต่ละข้อคำถาม กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้ 5 ระดับ คือ

คะแนน 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก

คะแนน 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 0 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 6 มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 5 ข้อ คือ เพศ อายุ วุฒิสถที่สุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 การยอมรับอำนาจ ตามการรับรู้ของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 50 ข้อคำถาม โดยมีจำนวนข้อคำถาม เลขที่ข้อคำถาม เช่นเดียวกับแบบสอบถามชุดที่ 1

ในแต่ละข้อคำถาม กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้ 5 ระดับ คือ

คะแนน 4 หมายถึง ยอมรับในระดับมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ยอมรับในระดับมาก

คะแนน 2 หมายถึง ยอมรับในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ยอมรับในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 0 หมายถึง ไม่ยอมรับไม่ได้ปฏิบัติ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับอำนาจตามแนวคิดของ Hersey และ Blanchard (1982) คือ

2.1 อำนาจจากการบังคับ (Coercive Power)

- 2.2 อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate Power)
- 2.3 อำนาจความเชี่ยวชาญ (Expert Power)
- 2.4 อำนาจการให้รางวัล (Reward Power)
- 2.5 อำนาจอ้างอิง (Referent Power)
- 2.6 อำนาจข่าวสารข้อมูล (Information Power)
- 2.7 อำนาจการเชื่อมโยง (Connection Power)

3. สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามแนวคิดของ Hersey และ Blanchard (1982) ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาจากนักวิชาการที่สอนในระดับบัณฑิตศึกษา และสอนศาสตร์ทางการบริหารการศึกษา รวมทั้งผู้ที่มีประสบการณ์บริหารงานในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาตัดสินความตรงของเนื้อหา (content validity) และตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

- 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.2 รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดลย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.4 นายอุดม สุขสุวรรณ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.5 นายประสิทธิ์ แดงรัมย์ รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (อดีตผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)
 - 4.6 นายประสาน สาระทัน ผู้อำนวยการกองตรวจและรายงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม โดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
 6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอให้ทางสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ถึงศึกษานิเทศก์อำเภอเขตการศึกษา 6 ให้ความร่วมมือในการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน และทางไปรษณีย์บางส่วน

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและที่ได้รับคืน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	จัดส่ง	ได้รับคืน		ได้รับคืนและสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	60	57	95.00	56	93.33
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ	59	56	94.91	55	93.22
เจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ	132	129	97.72	124	93.93
รวม	251	242	96.41	235	93.62

จากตารางที่ 4 พบว่า แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 251 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.41 มีความสมบูรณ์ จำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.62

แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังศึกษานิเทศก์อำเภอ 60 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00 และมีความสมบูรณ์ จำนวน 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33

แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ 59 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.91 และมีความสมบูรณ์จำนวน 55 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.22

แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 132 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.72 และมีความสมบูรณ์จำนวน 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ทั้ง 2 ชุด วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์อำเภอจากแบบสอบถามของชุดที่ 1 ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละประเภทของอำนาจ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของการใช้อำนาจแต่ละประเภทใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.00 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.51-1.50 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับตามอำนาจตามการรับรู้ของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จากแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละประเภทของมูลฐานอำนาจ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

